

Johann Simonius

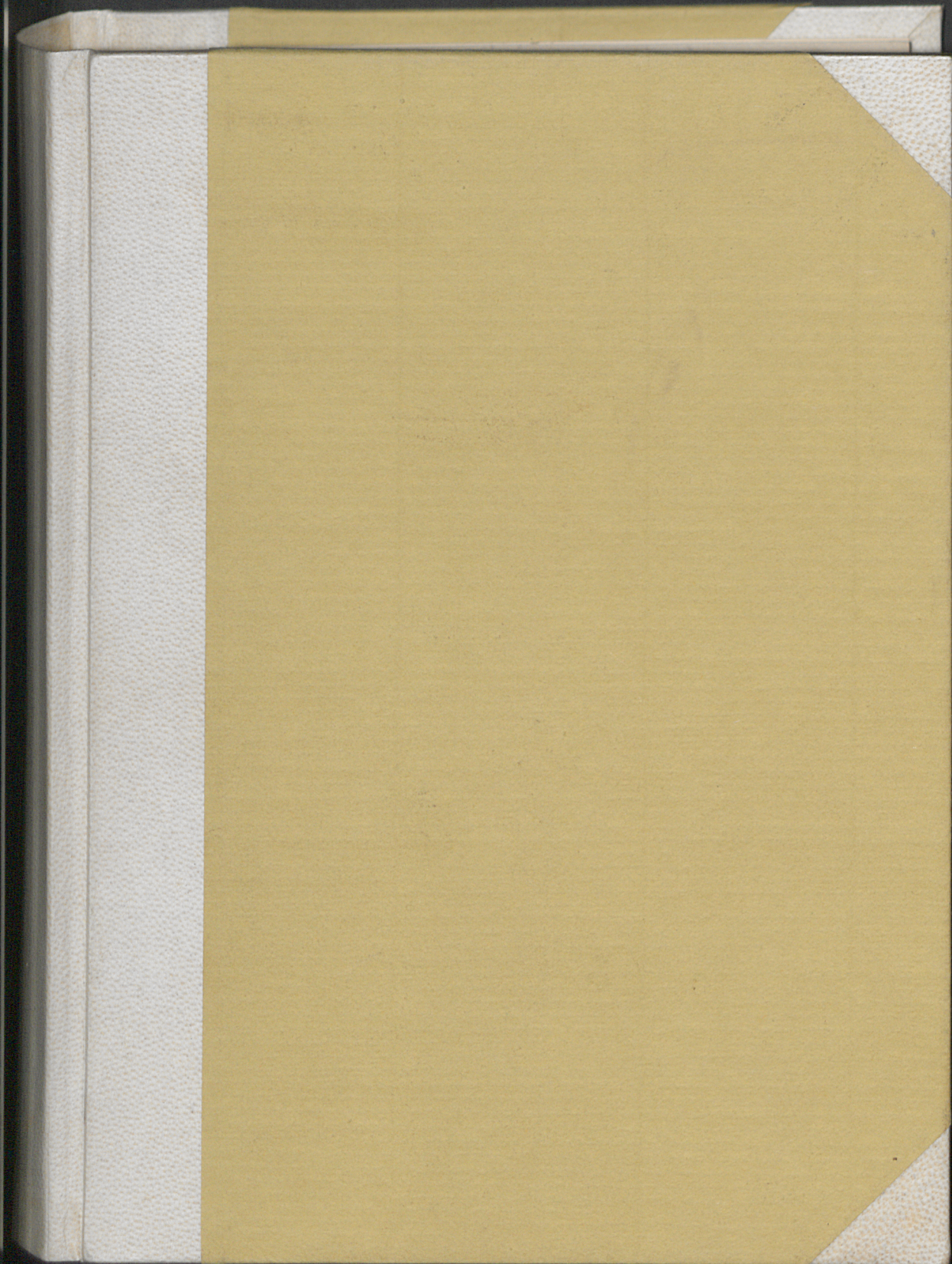
Parentalia Anniversaria Prima, D. Uldarico, Celsissimo quondam atque Illustrissimo Duci Megapolitano ... Germaniae Nestori, Patri patriae, Ecclesiae & literarum Evergetae, orthodoxe Catholicae religionis nutritio, omnium virtutum regiarum Paradiso

Rostochii: Myliander, 1604

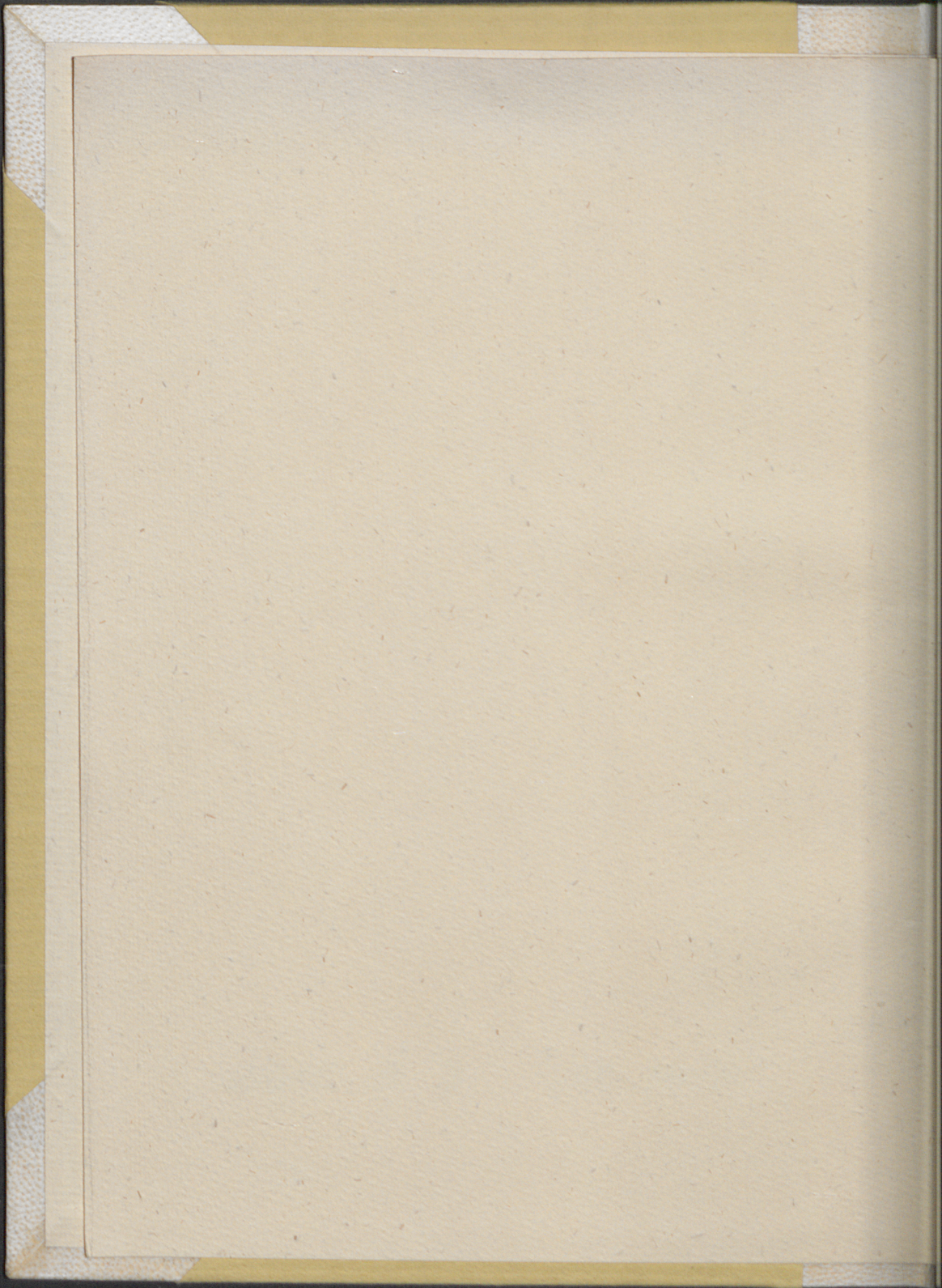
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn823375005>

Druck Freier Zugang

2015 A 3 <16. Jh.>

PARENTALIA

ANNIVERSARIA PRIMA,

D. ULDARICO,

Celsissimo quondam atque Illustrissimo
Duci Megapolitano, Principi vetustæ
gentis Hencræ, Administratori & Comiti
Sverinensi, Rostochij & Stargardij
Domino,

*Germania Nestori, Patri patriæ, Ecclesiæ & literarum
Evergetæ, orthodoxè-Catholicæ religionis nu-
tritio, omnium virtutum regiarum*

Paradiso :

publicè facta,

Ex Reverendi Concilij decreto in Academia
Rostochiensis, in frequentissima clarissimorum &
doctissimorum hominum corona,

A

JOANNE SIMONIO,

Rhetorices professore publico,

14. Martij. 1604.

R O S T O C H I I

Typis Stephani Myliandri.

PARMENTALIA
ANVERSINI TRINIS
BULLIARICO

riam hodierni en nobis dies renovat, tempus studijs aliquando luctuosum, reipub. acerbum, omnibus bonis grave coniecit: jure quidem & merito dolorem nostrum reficamus, sed ita tamen, ut de tanto patrono nobis omnes quanta possimus animi contentione maxima gratulemur, diviq; ULDRICI in nos nostramq; hanc Rempub. meritorum memoriam nulla unquam apud nos oblivione deleripatiamur, sed praedicatione foveamus, & intra hos parietes, qui mihi audito hujus sui nutritij nomine quodammodo recreari visi sunt, intraq; hoc sanctum atq; augustissimum templum grata recordatione celebremus, & oratione nostra sapius sapiusq; repetitam posteritati consecremus. Atq; utinam Auditores, gloriosissimi Principis ULDRICI virtuti & nominis immortalitati ego in hoc anniversariae laudis initio ornatissimis & gravissimis verbis satisfacere, aut tantum in eo celebrando afferre possem eloquentia, quantum optimus Princeps, cujus auctoritate hunc locum diuinitus obtineo, gratia in me & Ornamenti vivus quam benignissime contulit; efficerem profecto, ut non tantum hominum Clarissimorum & splendidissimi hujus confessus expectationem praclare sustinerem, sed laurea etiam illa beatissimi Principis, non manibus sed ingenij ipsius magnitudine sata, neq; succo

succo aut aqua, sed amplissimis in reimp. universam
studijs alita & confirmata, per omnia seculorum
secula sermonibus nostris propagata, viriditatem su-
am inter homines, dum in terris erunt, qui virtutem
colent, diutissime tueretur, atq; conservaret. Sed non
adeo effrons demensq; sum, ut non intelligam, quam
id minime rectè, quamq; minus cum excellentibus
sanctissimi Principis virtutibus, tum perpurgatis ve-
stris auribus dignè à me fieri possit. Effigiem sæpè
vidimus, angusta vultus atq; oris specie, oculis divi-
num quiddam relucentibus, rosea & perpetua qua-
dam juvena purpurante facie, erecti corporis, quod
gravitatem simul & mansuetudinem præ se ferret,
majestate, ipsum divum Principem tanto artificio
exprimentem, ut cum Zeusidis uvis, aut linteo Par-
rhasij, aut Timantis Iphigenia facilimè in certamen
descenderet. quod pictoribus quidem licuit, quorum
obtusibus omnia corporis lineamenta, quæ ad aspe-
ctum honestas collocavit, obvia sunt, atq; ad peni-
cillo imitandum patent. Verum enim vero divi
VLDARICI virtutes animiq; bona illa, Pru-
dentiam, justitiam, fortitudinem, temperantiam, ele-
mentiam, pietatem, oratione sic describere, ut, quan-
ta in ipso revera fuerunt, tanta quoq; legentibus aut
audientibus appareant: id ipsum non in dicendo ho-

minis, sed Dei alicujus judico. *A* quo cum ego, qui neq³ ingenio, neq³ exercitatione, neq³ eruditionis atq³ doctrinae copia, neq³ memoria ne quidem cum infimis comparandus, quam longissimè absim, etsi fortasse impudens sum, qui meis humeris onus impar suscepi, tamen, cum dicendi personam necessitas mihi imponeret, certè vel cum periculo privata temeritatis non esse prodendam publicam causam, neq³ committendam putabam, ut, dum pudori meo consulere, ijs turpiter refragarer, quorum nec benevolentiam erga me ignorare, nec auctoritatem aspernari, nec voluntatem negligere potui nec debui. Nec verò omnia, quae à vobis expectantur, quaeq³ verissimè de hoc Principe dici possunt, virtutum illa factorumq³ praeconia commemorabo: sed eorum tantum, quae à divo Principe in administratione Reipub. prudenter, quae justè, quae fortiter, quae moderatè, quae piè facta sunt, summa capita quadam delibabo. *A* te, *Magnifice Domine Rector*, concio clarissima atq³ ornatissima, summa contentione peto, ut divi *V L D A R I C I* Principis laudes oratione, neq³ ad ostentationem magnifica, neq³ ad praedicationem tanta virtutis, ijs quibus maximè debebat, divitijs instructa, repetenti mihi vacivas aures, quae vestra insignis est humanitas, accommodare non gravemini.

Solco

Soleo itaq³ saepe animum oculosq³ convertere ad sapientia doctores, qui Principes viros solent commendare illos, quorum vita ratio sic comparata est, ut affectus in gyrum rationis ducant, atq³ rabiidissimã ancillam domina imperio subijciant; indeq³ judicare, eos aptos natos esse, quibus Respub. committatur, quiq³ ei commodè cum omnium salute prasint. Est enim permagnum & Herculeum planè opus, sibi ipsi imperare: quod nisi summis prudentia viribus perficitur, quodq³ adeò latè patet, ut existimatum sit, cum, qui tempestates animi sedare, nequitiam coercere, libidines domare, ratione duce, possit; ad gubernacula rerum capeßenda tantò digniorem esse, quantò ad animi bene compositi excellentem vim majora virtutis vel ornamenta vel adjumenta afferat. De beatissimo Principe *ULDARICO* quid dicam prius quid posterius? commemoremnè genus? quod clarissimum est. an potentiam? qua maior in hoc Principe esse non potuit. an divitias? qua cum Regum multorum amplitudine certarunt. an imperij magnitudinem? quod totius inferioris orbis Saxonici circulo circumscriptum fuit. nihil horum dicam, qua omnibus notissima sunt; quaq³ Principi nostro cum multis communia fuerunt. Illud, quod divum *ULDARICVM* verè principem fecit, tacitus
pre-

præterire nullo modo possum. Ita enim *Wolffgango*
Leopoldo, viro erudito & gravi, magistro; *Bavarica*
aula, ad quam adolescens missus fuit, informatrice;
rerum, laudabiliter cum alijs ab heroibus tū à majori-
bus ipsius gestarum, memoria administra; Duce ipso
Spiritu Sancto, vitam à teneris instituit, ita effinxit,
ita composuit, ut in omnium rerum licentia modum
teneret: ut mentem à cupiditate, manus ab avaritia,
oculos à libidine revocaret: ut contumaciam, super-
biam, acerbiter extremè odisset: ut adultores,
sophistas, nugatores, calumniatores ex animo detesta-
retur: ut iracundiam refrenaret, voluptates sperne-
ret, ceteras animi labe repelleret. O verè Princi-
pem virum, & cujus fidei Respub. se concedat, di-
gnissimum! Itaq; cum, divinitus adjutus, Princeps
summis prudentiæ viribus à se obtinisset, ut sibi
dominari posset: cum incredibili & nunquam inter-
moritura sagacis judicij deprecatione, perpetuaq;
universæ reipub. gratulatione ad eam accessit. In
cuius orbe ita versatus est, ut non minus ab exteris,
quàm his, quos subiectos sibi habebat, ingenium atq;
industria ipsius spectaretur. Nemo est in Germania
hac nostra ita hospes, nemo in historia tam rudis, aut o-
mnium rerum tam ignarus, ut nesciat, quam gravis
aliquando afflixerit domicilium hoc imperij Romani
cala-

1563.

1567.

hostiliter visa concurrere: tentata bello Saxonia: inflammatus Guelphus; Mansfeldia vexata: Dithmarsis sub jugum redacti: Balthes vicina litora diuturno Danie & Suecia conflictu cruentata: turbatum Belgium: Cotha solo equata: quid multis? tota Germania quasi è sedibus suis convulsa tremere atq; conquassari. In hac rerum omnium perturbatione, cui nec leges imperabant, nec pudor aut pietas moderabatur: in qua vicinum scelere elidere, populationibus atq; incendijs longè latèq; grassari, neminem, nisi cui pax erat, hostem putare, domesticum nostrum erat malum: deniq; in qua viva videntiç; Germania funus acerbißimum ducebatur: quod lectißimus Princeps Remp. suam, tot vicinis malis, veluti decumanis quibusdam fluctibus, undiq; cinctam atq; circumfessam ita gubernavit, ita rexit, ita accommodavit, ut nec blanda aura in vada salebrosa pelliceretur, nec maris feritate in scopulos illideretur: si non tanta, quanta in hominem cadere possit, prudentiæ opus judicandum sit; nescio equidem, quid prudentiæ nomine appellari debeat. Quod si audire nobis licuisset crebra illa cum consiliarijs, quos in omni vita secum habuit excellentißimos, priuatim habita de Deo, de religione, de repub. de rebus maximis colloquia: si penetralia illa & penitus secreta tecta, quæ prudentißimos eorum sermones fidelissimè

lissimè semper exceperunt, ejus nobis possent commem-
morare & in consilio vim, & in oratione sententias,
& in sententijs gravitatem: nullum mihi relinquere-
tur, Auditores, dubium, quin statueretis, nihil illo in
hoc genere fieri potuisse perfectius. Etsi vero Duce
Georgio, fratre Principis, juvene magnanimo, cum pro
avis & focis pugnaret; ictu tormenti ad nobile Fran-
cofurtum, quod est ad Menum, sublato; & Henrico
patruo, omnium literis & monumentis memorando
Principe, domi in patria mortuo, initia gubernationis in 1552.
tempus aliquantò iniquius incidebant: tamen eã tem-
poris formidolosissimi tempestatè, qua toti huic Duca-
tui naufragiũ minitari videbatur, sua, in omni seculo-
rum memoria celebranda, prudentia divus Vldaricus
compescuit & sedavit, ut sine sanguine civili & ca-
de navis Reipub. in portum tranquillum deducta, sal-
va in eo & incolumis, utcunq; hinc belli septentriona-
lis procellis, illinc Hispanici latrocinij aestu, multisq; a-
lijs fluctuum agitationibus ingruentibus & eam alla-
trãtib; toto illo tempore, quo per annos quadraginta
novem gubernationi præsuit, singulari Dei in eam fa-
vore, periculis & consilijs beatissimi Principis, con-
sisteret atq; permaneret. O fructum prudentiæ in-
credibilem atq; omnium regionum linguis usurpan-
dum! Domuerit C. Iulius Cæsar gentes immanitate
B 2 barba-

barbaras, multitudine innumerabiles, locis infinitas, omni copiarum genere abundantes: hac laude prudentiæ Principis nulla est major, nulla amplior, nulla augustior. Illa enim Julij lacrumarum & direptionibus plenissima fuerunt: hæc Uldarici prudentiæ facta tantum abest, ut gemitus causam ulli hominum dederint, ut illorum magnitudine agri eijam atq; campi mirificè tum recreari adhuc latentur. Nolite existimare, Auditores, dicis aut orationis augendæ causa hæc à me afferri. Aspiciate Belgium, oculos converte in Ungariam, lustrate huic vicinas regiones: & vel cogitatione, si potestis, hoc asequimini, quanta sit quamq; deploranda calamitas, cum, cui hodiè amplissima erant fortuna, cui summus honoris gradus, qui vesperi cum conjuge, cum liberis, cum familia corpus ad quietem, securus hostium, composuerat; sub noctem intempestam, vi Turcica haud opinatò irruente, nudum eijci domo, focus patrijs præcipitem deturbari, inter immansissimas gentes abduclum ante oculos oraq; sub hasta venditionem liberorum, filiarum supra, adulteria conjugis conspiciere, & in miseras inextricabiles miserri- mè conjici. Quod si hæc fortasse, tanquam ab oculis & auribus remotiora, minus quem moveant, is mihi vicinam intueatur Livoniam, num quis sine roranti-
bus

bus oculis recordari poterit calamitatum illud pelagus,
in quod nobilissima olim illa provincia precipitata est? 1600.
num quis, cui non pro corde saxum est, siccus memi-
nisse poterit direptionum, vastationum, pestis, flam-
marum, rapinarum, stuprorum, parricidiorum, inau-
dita truculentia, qua liberi parentes, & hi illos, famis
crudelitate exstimulati, infandis modis multipliciter
devorant: quibus cum execrandis portentis ista or-
bis Christiani pars jam aliquot annos conflictatur, ut,
nisi Deus noster, in cuius manu mors est & vita, bel-
lum & pax, perditio & salus, animam propemodum
agenti Livonia succurrat, verendum, ne paullò post
exspirasse illam audiamus, & fœdissimè intermor-
tuam lugeamus. Quod si neq; hæc tam atrocia, tam
abominanda, tam detestanda quenquam percellant,
is in vicinos populos, eosq; potentes & rerum magni-
tudine claros, animi aciem intendat, & quàm parva
interdum offensione, civium, non tantum res in pe-
riculum adduci, sed universæ quoq; commoditates,
veluti unica grandine totius anni fruges, auferri fa-
cilimè possint, re ipsa liquidò discet. Hæc cogitemus, hæc
sapiamus, his percussi, in beneficiorum, qua Deus
prudencia Uldarici toti huic reipub. parta reliquit, com-
memoratione triumphemus, & ut æterna sit illorum
apud nos possessio, eum, qui solus omnia potest, suppli-
cibus

tibus votis exoremus. An verò quæ ita prudenter à
divo Principe facta, gratissimi animi memoria repeti-
mus, sine justitia, sine fortitudine, sine singulari animi
moderatione præstari ab ipso potuisse, credendum est?
Nam cum Reip. felicitas diuturna esse non possit, in qua
Et improbis quidvis agendi licentia concessa est, Et
scelerati legum vincula, tanquam araneorum telam
crabrones, perumpunt, Et facinorosi in curia, in foro,
in dignitatibus volitant, Et ipse gubernator ignavia,
scelere, libidimbus, crudelitate, rapinis, turpitudine dif-
fluit: profecto is providè Et consideratè civitatem
rexisse dicendus erit, qui justè, qui fortiter, qui mo-
deratè omnes regij officij partes tuetur, atq; in his
anchoris fundatam reipub. salutem habet. Qua-
re beatissimus Princeps, ut, quem sibi in Republ.
proposuerat, finem eò felicius asequeretur, atq;
non ad messem suam, sed eorum, quibus præerat,
utilitatem magno cumulo omnia referret; primò o-
mnium collapsa propemodum in his terris judicia, qui-
bus Et causa tñ civiles tñ Ecclesiastica dijudicari solent,
Et inter subditos pax, Et reip. sua dignitatis ornamen-
ta ac stabilitatis præsidia conservantur; solertia sum-
ma, fide pari, cū fratre Ioanne Alberto, heroe tanto, ut
nominis illius celebratissimi in multis Germania Gal-
lia, Italia, Danie Et Svecie oris, cum honorificentif-
ma

ma rerum ab ipso præclare gestarum usurpatione circumferatur memoria, restauravit: non, ut instar retis cuiusdam minores feras illaqueantis, belluas transilientes ne quidem attingentis, ita ipsa quoque hominum imbellium laquei forent, potentiores minimè tenerent: sed ut essent theatrum edito loco atque conspicuo positum, in quo ad legis divinae et juris civilis præscriptum, non secus atque ad æquamentum, omnes lites deciderentur, et jus tam ijs, quibus aut parum aut nihil est, quam his, qui abundant, à viris sapientia, eruditione, veritatis ac pietatis amore insignibus quasi appenderetur. Quod ut ipsum eò rectius et sine querela fieret, beatissimus Princeps, exemplo propemodum incomparabili, tum summa cum religione, maximo ingenij acumine, sine ulla, vel temporis vel laboris exceptione, etiam ingravescente ætate, nisi incommodior eum valetudo haberet, judicijs præesse, tum, quas subditis dederat, leges ipse accipere, cum immarcescibili nominis sui gloria consueverat. Sed vana est lex, inania sunt iudicia, nibili est omnis potestas, si magistratus vel malignitate vel negligentia vel mollicie nec ulli suum tribuat, et delinquentibus sententiæque condemnatis impunitatem, bonis dolorem asserat. Expugnentur licet urbes, corripiantur gentes

gentes, regnis injiciantur manus; nisi foro, nisi curia,
nisi tribunali officium atq; executio sua constiterit, par-
tarum rerum equatus caelo cumulus sedem stabilem
non habebit. Te quibus, o dive Uldarice: tecum enim
nunc libet loqui, si qua vox ad te nostra pervenire
potest: te, inquam, quibus, dive Uldarice, verbis
efferam? quibus preconijs extollam? quo benevolen-
tia genere prosequar? tu facinorosis nullus pepercisti:
tu vitia hominum atq; fraudes damnis, ignominijs,
vinculis, verberibus, exilijs, morte multaasti: tu bla-
sphemos gladio, latrones rota, veneficos flammis,
fures laqueo, homicidas ense ultus es: tibi, ne vel a-
dulteria, vel scortationes, vel calumnia, vel ul-
lum atrocius scelus impunitum abiret, cautio propria
erat: ut paucis multa; tu superiores cum inferioribus,
maximos cum minimis, divites cum pauperibus, le-
gum justa administratione, ceu aurea forvis catena,
de vinclos colligatosq; tenuisti, ut, quemadmodum
subterraneus Planetarum motus primi mobilis aestum
sua contatione retardat, sic ipse aequilibritate juris di-
cendi totam hunc orbem tuum politicum a seditionum
incendijs & latrociniorum flammis saluum & inco-
lumem conservares, orphanorum pater, viduarum
judex, omnium injuria oppressorum vindex atq; as-
sertor. Quis recordatione tui nominis non letetur?
quis

quis non gestiat? quis non exultet? quis non triumphet? cum $\text{\textcircled{S}}$ in iudicando tantam fidem, $\text{\textcircled{S}}$ in exequendo tantam fortitudinem adhibueris, cum qua nullius ferè hominis fortuna conferri possit. Neq; enim, quod multis accidit, Auditores, ut à justa sententia vel summorum virorum precibus, vel vocalationibus improborum, vel hominum levium sermonibus avertantur: id beatissimus sibi Princeps unquam evenire passus est: sed magnitudine animi invicta, sicut in tota vita pudicitiam, temperantiam, liberalitatem, humanitatemq; quæ cum Cyri, Scipionis, Agefilai, summorum regum, virtutibus certarent, sanctissimè coluit: sic iustitiam severè administravit, $\text{\textcircled{S}}$ ferri ultoris aciem in omnem, tum necessitudinibus $\text{\textcircled{S}}$ divitijs exultantem, tum infamia atq; inopia perditam improbitatem intrepidè vibrauit. Quod tamen non ita accipiendum est, ac si inexorabilis quispiam Minos aut fatalis Rhadamantus fuisset. Iustitiam enim cum clementia natura in eo temperaverat ita mirificè, ut non modo in iudicium sævitia, aut ira impotentis, aut ulciscendi libidinis, sed ne in tenuissimam quidem suspicionem vocaretur, neq; venerandos sue dignitatis fasces apud ullum ordinem ludibrio exponeret. Itaq; $\text{\textcircled{S}}$ delinquentibus sæpè ignovit, $\text{\textcircled{S}}$ supplicibus opem tulit, $\text{\textcircled{S}}$ afflictos excitavit, $\text{\textcircled{S}}$ non cupiditate

C

tate

tate aut pravitate aliqua lapsis salutem dedit. Quid
illam moderati animi vim commemorem, quod bea-
tissimus Princeps cum reipub. offensione conjuncta in-
terdum negotia mansuetissimè egit, nec lesus ad ar-
ma semper pro volavit, sed quorundam ferociam lentè
contra eundo repressit, quorundam arrogantia indul-
sit, non etiam nullorum temeritatem committentibus
oculis præterijt? Quæ cum gratulationibus innume-
rabilibus digna sunt, tum illud in omni ævo admira-
bile & ad moderati animi decus sempiternum perti-
net, quod cum inter Principes & hanc urbem, quæ A-
cademia huius annos jam ferè ducentos hospitium est,
civilis dissensionis flamma exarsisset: beatissimus Ul-
daricus, intercedente pro urbe hac ipsa Academia per
legatos suos Davidem Chytraum & Ioannem Posseli-
um, qui nunc sunt ^{et ceteros}, viros præstantissimos, alla-
borantibus provincialibus, intestini belli incendium sa-
lute urbis restinxit, pactis conditionibus; quas tanta
fide coluit, ut nunquam ab illis abduci aut dimoveri
se cuiquam commiserit. Sed venio nunc ad eam
virtutem, sine qua superiora illa, quæ à Principe in
reipub. prudenter, justè, fortiter, moderateq; admi-
nistranda præclare extracta fuerunt, prostrata ja-
cerent omnia: pietatem dico, quæ & Casarem,
& patriam, & Academiam & Ecclesiam &
Deum

1565.

1573.

Deum prosecutus est: cujus splendor in Principe tantus fuit, claritas tanta, tanta dignitas, ut hæc à Deo donata, superiora illa ab homine commoda- ta visa fuerint. Multi ijq; præclari sæpè viri, quem fructum honoris ex subditis capiant, sollici- tis articulis supputant: quam verò superioribus de- beant obedientiam, aut dissimulant aut negligunt. Uldaricus Princeps, uti rectè imperare, ita rectè quoq; obtemperare didicerat orbis Domino, Cæsari Ger- mano. hujus nutui, tanquam in vigilia quadam se- natoria, semper stabat. hunc summo honore toto sue vite tempore afficiebat. ab hujus mandatis & fide- ne latum quidem unguem discedebat. hujus gloria, hujus incolumitati, huius saluti, quicquid à Princi- pe, Reipub. studiosissimo, & jurisjurando servan- tissimo proficisci, potest, more majorum relligiosis- simè tribuebat. Novit tota Germania, novere om- nes Imperij status, novit ipsa invidia; tanti sem- per factam fuisse à divo Principe Uldarico sacram Imperatoriam Majestatem, ut cum huius nostri in Cæsarem, orbis terrarum Dominum illum, observantia, nullius populi in suos Magistratus stu- dium, quantum vis excellens illud atq; eximium, comparari possit. Proponite enim vobis, Auditores,

1566. illas ad comitia Augusta bis à Principe diversis tem-
1580. poribus, cum summa illustriq; magnificentia atq; ex-
celsi animi commendatione, susceptas profectioes. Co-
gitatione repetite vigilias, labores, sumtus, pericula,
curas, molestias, quas pro Germania libertate & di-
gnitate Vldaricus, sacri Romani Imperij princeps, or-
bis inferioris Saxonici Imperator, exorbuit. Subeat
vestrum animum supremi illius temporis recordatio,
cum Princeps, reliquis plerisq; Ordinibus moram,
nescio quam, neccentibus, vel solus, vel certè cum pau-
cis, Oratores suos, nobilitate, eruditione atq; auctori-
tate insignes, Cuno-Wolffradum à Bassewitz, Equi-
tè Megapolitanum, Senatoremq; provincialem,
Bartholomæum Clingium & Hajonem à Nesa, Ju-
risconsultos clarissimos, consiliarios aulicos & hujus A-
cademiæ antecessores, ad comitia Ratisponensia, locu-
pletissimos perpetuæ suæ in Casarem & Remp. obser-
vantia testes ablegaret. Itaq; commemorabunt poste-
ri & sermonibus alent Vldarici divinam, & in gu-
bernanda Repub. prudentiam, & in justitia cernenda
fortitudinem, & in consilijs sapientiam, & in tota
vita tum publica, tum privata, magnificentiam,
continentiam, moderationem, mansuetudinem,
cumq; gratijs contemperatam illam gravitatem: hanc
autem erga orbis terræ Dominum reverentiam, hanc
in Im-

1603.

und Hatz.

Guffatz.

in Imperium fidem, hoc in Germania Monarcham
studium ipsa aeternitas intuebitur atq; obstupescet.
Quam verò detestandi sunt Caligula, Nero, Galba,
Domitianus, generis humani harpija, à quibus pie-
tas, jura, leges, sub barbaricum jugum missa? qui
rapinis, exactionibus, profusionibus cives crudelis-
simè exhanserunt? qui Imperij amplitudinem, inex-
plebili libidine habendi, ceu acerbissimo quodam mi-
lite, invaserunt, ut nihil vi & Tyrannide violari, ni-
hil fastu & crudelitate extorqueri, nihil elata manu
perfringi posset, quod non illi oppressum atq; ereptum
tenerent? Noster Princeps, & Casarem sine fuco ac
fallacijs colebat, & cives suos benevolentia verè pa-
terna complectebatur. Ac ut cetera relinquam, cui
vestrum, Patres Academia, cœlestis ac divina bene-
faciendi potestas, studio cuidam ardoris & inflamma-
ta voluntatis copulata, qua Princeps omnes reipub.
partes non solum optimè, sed etiam summa cum glo-
ria procurabat, ignota esse potest? Vidistis ipsi pleriq;
Principem non rarò pro communi utilitate vigilantem,
pro fortunis subditorum excubantem, pro patriæ di-
gnitate curas & labores tum graves tum varios tan-
ta cum animi & corporis contentione atq; alacritate
subeuntem, ac si sua salus, sua res, sua vita in unius-
cujusq; privati salute verteretur. In quem verò

hominum unquam injurius fuit Princeps? cui ille aut opibus ornato, aut auctoritate munito, aut pactis conventis gaudenti, insidias, vim, laqueos tetendit? cuius ille legitimam justamq; libertatem aliqua imminuti juris contagione funestavit? cum quo ille unquam, nisi cum vitijs & sceleribus, bellum gessit? quodnam ille iudicium vel largitionibus, vel gratia, vel opibus, vel etiam solitudine & inopia corrumpi sciens volensq; passus est? cui ille ordini iniustas, & populum deglubentes, exactio- nes unquam imperavit? quis deniq; de beatissi- mo Principe vel suspicari unquam ausus fuit, eum pacis vel belli leges suis commodis metiri: consilia ex usu suo temperare: sanctitatem, veritatem, ju- stitiam, fidem, pactorum religionem sua utilitati callidè postponere? Procedat ipsa ex Diaboli ce- rebro sata calumnia, atq; si poterit; poterit autem nunquam; veritatem hanc mendacij insimulet atq; arguat! Jam quantum illud est ingenij lu- men, quanta pietatis, quamq; incredibilis existi- matio, quam Divus Princeps in hanc Acade- miam suam, quo ad dixit, non verbo, sed opere & re ipsa luculenter contestatus est. Facebat haec
8419. regia, quam Duces Megapolitani & huius ur-
bis

bis Senatus crexerant, schola aliquando omni pro-
pmodum honoris atq; dignitatis splendore carens.
Sed Princeps, qui se in religionis & in legum custo-
dia ac sacrorum tanquam specula sciebat collocatum,
noverat, atq; usu edoctus Academicarum digni-
tatem amplissimam, utilitatem immensam, neces-
sitatem inevitabilem cognitam perspectamq; habe-
bat. Sunt enim Academiae in Republica honori-
fica, quia verum decus: utiles, quia praestantissimos
& pulcherrimos sapientia omnisq; honestatis satvs:
necessaria, quia universae Reipubl. salutem am-
bitu suo, tanquam cornu quodam Amaltheae, con-
tinent ac edunt. Vis in dignitatis fastigio, eorq;
amplissimo atq; clarissimo civitatem constitui? A-
cademias fove & cole. Vis tibi verum hono-
rem, aeternum decus, ornamenta immortalia con-
ciliare? Academias fove & cole. Vis pietate,
ijsq;, quas nec ferrum demoliri, nec ignis, consumere
non imber edax, non Aquilo impotens possit dirue-
re, divitijs animum explere? Academias fove
& cole. Vis scire vias, quomodo pax in civi-
tatibus, in republica tranquillitas foris domiq;
quam diutissimè conservetur, tumultus & bella
cruenta vel caveantur, vel illapsa rectè admini-
strentur feliciterq; fiantur? Academias fove & cole.

O Aca-

Cranz.
lib. II.
Met. c. 23
& lib. II,
Vand. c.
32.

O *Academiarum dignitatem!* ô *præstantiam scholarum!* ô *studiorum majestatem!* ut non mirum, si post homines natos scholæ & *Academia* à viris excellentibus, divinitus excitatis, constituta & conservata fuerunt. Etenim, ut à Patriarchis domi celebratas, quarum sacra litera meminerunt, scholas silentio involvam, nemo, opinor, est in historia populi Israëliti-
 ita peregrinus, ut ignoret, publicam juventutis institutionem primò omnium *Mosi* & *Aaroni*, deinde, cum hi duo tanto operi tamq̃ varijs multiplicibusq̃ laboribus distracto, non sufficerent, toti tribui *Levitica*, quæ ob id pertotant *Judeam* in 48. urbes postea dispersa, & amplissimis proventibus annuis ditata fuit; graviter & severè commendatam fuisse; ut in scholis publicis naturam rerum, historias, *Musica*, *Medicinam*, *jus*, *Theologiam* & *Mathematicas* disciplinas juventutem docerent, & de gravissimis rebus inter se conferrent. Huic publico docendi muneri *Levita*, mediatè à Deo vocati, & à *Davide* in 24. classes distributi, continua & perpetua successione præfuerunt, usq̃ ad salutiferum illud, quo *Servator noster* in carne apparuit, letissimumq̃ tempus. Quo cum in duas quasi familias scholæ *Judaica* abijissent, alteram *Pharisæorum*, alteram *Iesu Christi*: huius procuratio
 ab

Heb. 11.
 Gen. 4, 26
 12, 8, 13, 5.
 18, 19. 26,
 25. 50, 24.

Exo. 3. 4.
 5. 13. 28.
 Deut. 4.
 14. Le. 10,
 9. Deu. 18,
 5. Num.
 35. 1. Chr.
 23, 26 Ne-
 hem. 8, 3.
 & seqq.

Deut. 17,
 8. 1. Cor.
 14.

1. Chr. 25.
 2. Chron.
 8. 26, 29.
 25. Luc. 2.
 Eph. 3, 4.
 39. 56.
 Mat. 5 & c.
 23, 1. Ioh.
 4, 1, 2.

ab ipso Domino discipulis commendata, tanta ab ijs
 fide suscepta fuit, ut per gravissimos atq; creberri-
 mos Doctores religio pura cum artibus & linguis
 per totum terrarum orbem disseminata propagare-
 tur. Postea cum celeberrima illa, Alexandrina, An-
 tiochena, Tarsensis, Argentoratensis, Agrippina, &
 alia in Græcia, Italia, Agypto, Hispania, Pan-
 nonia & Gallijs, scholæ & Ecclesiæ, in quibus par-
 tim ab Apostolis, partim ab horum discipulis lux
 Evangelij accensa cum bonis disciplinis & linguis
 fulgebat, barbarie polluerentur, nonnullæ etiam
 vastarentur: paullatim collegia Canonicorum exi-
 terunt, politioris literaturæ & pietatis officina, &
 Ecclesiæ atq; Rerumpub. seminaria. Verum cum
 in ijs literarum studia negligi cepissent, Canonicis aut
 aularum negotijs aut bello impeditis, relegatum est
 docendi munus in Monasteria & claustra; quæ
 cum & ipsa tum ceremoniarum multitudine, tum di-
 vitijs amplificata obbrutescerent: factum est, ut filia
 matrem devoraret, & ut his, quibus studia cordi
 erant, exclusis, retentisq; superstitionum mancipijs,
 ex seminario Ecclesiæ Jesu Christi, sentina concilia-
 buli Satana; ex sanctissima doctrina & virtutum
 officina, sceleratissima ignorantia & Bacchi popina;
 ex collegijs hominum pietate atq; eruditione insi-
 gnium

Act. 13. 15.
 20. 17, 20.
 6, 9. 13, 20.
 19. 8.
 Epitome
 historiæ
 Ecclesiæ.
 cent. 1. lib.
 2. c. 22. ul-
 que ad
 fin. & ini-
 tio lib. 3.

Dresserus
 millena-
 rio 5.

Zwing.
 in theat.
 vitæ hu-
 manæ
 vol. 26.
 l. 1. Alchu-
 fuis in O-
 rat. de
 scholis.

D

gnium

gnium, colluvies ignavorum, gula, pene, luxu, perditorum fraterculorum effingeretur: quorum execranda ruditas, improbitas abominanda, piandumque flagitium quicquid usquam est bonarum artium & linguarum ex omni hominum memoria, cum generis nostri & dedecore summo & detrimento incomparabili, profligasset, nisi Opt. Max. nostri misertus, Monachis vino atque venere sepultis, Canonicis supra & honores obsidentibus, orbi Christiano vigilasset, effecissetque, ut praestantes in Re- pub. viri, Academias passim per Italiam, Germaniam, Hispaniam, Galliam, Angliam aperirent; in quibus litera vel excolerentur, vel certe in librorum custodia, veluti in cophinis, suo tempore depromenda, aservarentur, & hinc in posteros dimanarent. Quas tanti fecerunt, ut non professoribus solum & studiosis privilegia, qua virtutis premia, non autem turpitudinis integumenta essent, liberaliter indulgerent: quibus ipsi ab injuria tuti nec pignorationum legibus subijcerentur, nec ad aliud, quam ejus, qui Universitatis primus est, qui Rector appellatur, cuique aequalis Principi dignitas attributa est, trahi iudicium possent: sed premijs quoque & honoribus docentes decorarent, opibus cumularent, mirifice colerent, & sacrosanctè defenderent.

Authent.
habita. C.
Ne filius
propatre.

Menoch.
de arbit.
Iudic lib.
2. cent. 1.
c. 68. Be-
nius pri-

derent. Age verò, Constantine Imperator magne, age
 exurge, atq; tuum in Academijs, sine quibus Ecclesias
 stare nullus posse judicabas, favorem: tuum in Ab-
 ladium Philosophum, quem cum filio Constantio Im-
 perij Romani rectorem constituebas, amorem: tuam
 in Sospatrum Oratorem, quem in maximo precio ha-
 bebas, clementiam nobis ostende. In vitam redi Sigis-
 munde quarte, atq; istum, quo doctos homines impen-
 sè fovisti, ac amplissimis dignitatibus exornasti, ani-
 mum tuum in frequentissimū hunc doctissimorū homi-
 num confessum affer. Tu quoq; Maxime Aemyliane,
 Caesarum Germanorum ex Austriaca domo primum
 decus, nobis non gravaberis adesse, cujus ductu atq;
 auspicijs, Latina, Graecæ Hebraicæq; literæ, elegantio-
 resq; disciplina in communi patria nostra quasi renata
 paullatim excreverunt, donec tandem vi atq; impetu
 quodam perrumperent: qui bona studia honestissimè
 tractasti, qui disciplinas animatus amavisti, & præ-
 cipuo quodam honore affecisti. Nam quid conducam
 huc, Auditores, Carolum Magnum, qui Parisien-
 sem & Ticinensem & Patavinam: quid Frideri-
 cum 2. Imperatorem, qui Vienensem: quid Da-
 gobertum Francia regem, qui Erphordensem:
 quid Joannem Albertumq; Duces Megapolita-
 nos, & Senatum Rostochiensem, qui hanc nostram:

vil. 16. Ju-
 risperit.
 Midden-
 dorpi de
 Acad. lib.
 1. c. 3.
 Zwing.
 thear.
 vol. 18.
 lib. 4.

A. C. 791.
 vide Mid-
 dendorp.
 in Acad.
 lib. 3. 4. 5.
 6.

1237.

1301.

1419.

D 2

Quid

1426. Quid Ioannem, Ducem Brabantia, qui Lovanien-
 sem: quid Albertum Austriacum, qui Friburgensem
 1460. Brisgoja: quid Eberhardum Barbatum, qui Tybin-
 1477. genssem: quid Ludovicum divitem, Barvarum, qui
 1479. Ingolstadiensem: quid Fridericum I. Saxonia se-
 1502. ptem virum, qui Witebergensem: quid ceteros
 meritis & factis clarissimos heroes, qui in diversis
 mundi partibus alias atq; alias Academias ma-
 gnificis sumtibus condiderunt, ijsq; tanquam precio-
 sissimo thesauro, unde sibi ac toti posteritati, ad
 honorem Dei, ad Ecclesie atq; Reipub. utilitatem,
 ad ditioris sue celebritatem profutura depromerentur
 ornamenta, vehementer delectati fuerunt? Qua
 quidem in re prastantissimi illi viri antiquitatis ex-
 emplum, & repetitam ex memoria veteri in doctos
 benevolentiam imitati sunt. Nihil dico de Luculli in
 omnes eruditos liberalitate. taceo Antonini pij in eos-
 dem benignitatem. mitto Adviani in Atheniensem
 Academiam magnificentiam. sileo Scipionis Africa-
 ni in literas, quarum Archea, crepidatus etjam, inter
 difficilima belli studia, frequentare solitus est, huma-
 nitatem. Te, Pompei Magne, te quis non jure mi-
 retur? tu enim, cum clarissimam a potentissimo Rege
 Mithridate victoriam reportasses, non solum Cra-
 tippum Athenis, Rhodi artium liberalium doctores au-
 divi-

Plut. in
 Lucullo.
 Capitoli-
 nus. Pon-
 ranus de-
 liber.
 educ.
 c. 11. lib. 1.
 c. 44. de
 Fortitud.
 heroic.
 Plin lib. 7
 c. 30.

divisti, auditosq; regijs muneribus beasti: sed & Pos-
sidonij fortè agrotatis adibus eos submisisti fascies, qui-
bus se occidens oriensq; submiserat. O verè magnum
atq; eximium factum! Pompejum illum magnum,
non alicujus pagi aut trium capellarum gubernato-
rem, sed Romani Imperij; cuius majestas ijsdem ferè,
quibus antiquus hic orbis, tùm continebatur termi-
nis; moderatorem ac presidem, hominem de schola fe-
cisse tanti, ut, depositis imperij fascibus, id ipsius tenui-
tati tribueret, quod nec potentia Pyrrhi, nec ulli Re-
gum maximo ab ullo Imperatore tributum fuit. O
verè magni viri magnum & eximium atq; aternan-
dum factum! At nos ubi hodie sumus, Audito-
res! ubi terrarum vivimus! Annibal, trux ille A-
fer, cum Cilonem in frequente senatu de loco detra-
xisset, & se ipsi violenter antetulisset, iussus impu-
dentiæ illius tam effrenata causam dicere, non minus
salsè quàm superbè respondit: hominem se esse milita-
rem, ignorantem leges civiles. Fuerunt, Audi-
tores, omnibus temporibus, & sunt, & erunt dein-
ceps, Annibalis quam plurimi similes, literarum ho-
stes, qui studia hæc nostra, quibus nec à Deo melius
dari, nec ab hominibus majus optari potest, contem-
nunt, & Academias, tam necessarium orbi κερμίδιο
evertere conantur, nihil pensæ ducentes, quod ab ijs
D 3 suam

Plutarch.

Middel.
in Acad.
lib. 1. c. 4.

Pacius ad
Const.
Frid. de
stud. Pri-
vil.

suam fortunam, atq; eam, quam ingratissimi oppugnant, eruditionem hauserint. De qua re cum semper doctorum querela extiterunt, tum ex multis unū Rebuffum, Iurisconsultum illustre, si placet, audiamus. Per n. quàm indigne fert, esse multos, qui contra Universitates, quas apud se habent, insurgat, non agnoscentes, quid honoris bonivè per eas accedat: horum naturā, ait, filijs viperarum esse similem, quæ partu filiorum, corrosis à foetu lateribus, eviscerantur. hæc Rebuffus. Et profectò, quā inflammati illius odij causam putabimus aliā, nisi vasti & elati animi insolentiam, nec quantum emolumenti in genus humanum ex Academicis redundet, ponderantem, & omnes leges, omnia jura, omnē humanitatem ex alto despicientem, & pedibus immanissimis proculcantem? Quam dissimilis, quàm aliena fuit ab hac turpitudine, ò diuè Uldarice, tua ratio atq; via! Tu noveras tantum presidij & splendoris accedere ijs, qui cum imperio sunt, quantum studij & operæ ponant in fovendis literis, quæ, rumpatur quisquis rumpitur invidia, rerum humanarum dominae sunt. Tibi persuasum erat, non ornandas solum, sed & amplificandas esse Academiæ. Tu noveras, neglectis vel deletis scholis nullam unquam Rempub. diu stetisse aut stare potuisse. Tibi proprium erat, te Patronum & Cancellarium scire esse
hujus

huius Academiae, & ad te tuumq; nomen pertinere,
non, ut tanquã Prado aliquis nefarius, patrimonium
dignitatis Academiae diriperes, sed quasi parens bonus
aut fidelis tutor defenderes & propugnares. Tibi ex-
ploratum erat, nervos Academiae in coërcitione, in di-
sciplina, in morum honestatis custodia consistere; qua-
si vis aut Tyrannis, aut callida quadam juris inter-
pretatio exterminasset, ab ea statum & incolumitatem
et vitã Reip. literariae miserrimè debilitari, et quasi uno
ictu excindi. Atq; hæc omnia non in cerebro, tanquã
in vagina gladiũ, cõclusa habuisti, sed opere quoq; atq;
egregijs tuis istis in hæc Academiae factis comprobasti.
Tu cũ diuvo Ioanne Alberto fratre tuo, Principe heroi- 1554.
co, propemodũ collapsã quondã Academiae hæc restau-
rastis. tu eodẽ adjutore Professores vestros salarijs &
proventibus cumulavisti. tu eodẽ adjutore, quos or- 1563.
naveratis, perpetua benevolentia sincerè complexi estis.
Quis a. mores Academiae honestos conservavit, laben-
tes confirmavit, afflictos excitavit? diuvus Vldaricus.
quis disciplinae fasces à ferocia atq; audacia cõtaminari
nõ est passus? quis barbariẽ, quis luxũ, quis digladiã di-
libidinem ab huius Academiae mœnibus exulare iussit?
diuvus Vldaricus. Quis pro legum nostrarum auctori-
tate, quis pro optimorum studiorum incolumitate,
quis pro Academiae salute adeò pie, adeò prudenter,
adeò sollicitè excubias semper egit? diuvus Vldaricus.
haq;

Itaqz tuum, Princeps Vldarice, nomen, cum funda-
toribus hujus Academiae & conservatoribus atqz
Patronis ceteris, cum clarissimis majoribus tuis, cum
amplissimo hujus orbis Senatu, nutritio & compatro
Academia huius beneficentissimo, cū Imperatoribus,
Regibus, Ducibus, cum Rebus pub. quarum in Aca-
demias merita extant, in aeterna erit benedictione, &
quam diu fuerint, qui vel literas norunt, vel scientias
atqz bonas artes docent, tam diu memoria vestri in-
violata conservabitur: cum contra Neronēs, Caligu-
las, Iulianos Apostatas, Annibales, Academiae
hostes, bonorum Tyrannos, disciplina corruptores, legū
predones & contentores, infamia, dum Musae e-
runt, comitabitur, & facta ipsorum inmanissima, in-
tolerabili ambitioni copulata, in secula futura tran-
scribet: quin ipsa studijs humanioribus congenita ve-
ritas, vel evulsa lingua, spiritu ipso turpitudinem illo-
rum incesset, atqz furij ultricibus perpetuo conscientiae
angore & aeternis supplicijs vivos mortuosqz maclan-
dos mancipabit. Sed erunt fortasse, Auditores, qui
judicabunt, me longius proVectum, atqz huius tem-
poris ratio postulare videbatur. Ego verò statuo, ma-
ximam à me commemorandi copiam pratermis-
sam, majorem adhuc restare. Nam quid predicem
eam beatissimi Principis pietatem, qua in Deum &
Eccle-

Ecclesiam tanta in eo fuit, ut excellentes ac divinos
 homines majores suos, rerū gestarū virtutumq; fama
 super athera notos, hac una re lectissimus Princeps lon-
 gissimè superaverit. stupet admiratione tanta rei
 percussa mens; orationis ipsius acies, inusitato illius
 fulgore quasi obstupescita, ut ejus dignitatē possit con-
 sequi, veretur. Dicam tamen ut potero, & verbo, si po-
 tero dicam, auditores clarissimi & ornatissimi. vos
 non ex oratione, sed ex ipsa natura rem penditote. Na-
 tus erat lectissimus Princeps felicissimis temporibus,
 quibus Doctrina verbi divini, Megalandri Lutheri
 ministerio, divinitus repurgari ceperat: sed ita natus e-
 rat, ut & domi & foris aures ipsius preceptis pontifi-
 cio fermento inquinatis personarent. Ex his tenebris,
 ex hoc traditionum humanarum carcere Deus admi-
 rando planè opere eduxit Principem, non illum quidē
 obstinatè reluctantem, sed animo auctorem salutis cu-
 pidissimo sequentem. O rem magnam atq; incredibi-
 lem! o factum egregium! Equa verat lectissimus
 Princeps magnanimitate ac prudentia majorum fa-
 cta & laudes: nunc quodammodo se major factus
 est: & cum neminem haberet, cum quo certamen
 gloria susciperet, cum seipso in certamen descendit, seq;
 ipsum, quod post hominum memoriam propè inaudi-
 tum est, in eo stadio superavit? Abjecerunt sepè ho-
 mines,

1527.
 22. April.
 inter. 2. &
 3. Pom.
 Sverini.

mines, & in his non raro nobiles viri professionem vi-
ta, & aliam, unde plus emolumentum ad se rediturum
sperabant, cupidi susceperunt. hic lectissimus heros re-
pudiata illa, quae ad summos honorum gradus, ad in-
effabilem potentiam, ad infinitas divitias sui cultori-
bus fenestram patefacere solet, religione, amplectitur
eam, quae cum angustijs, cum difficultatibus, cum cruce
conjuncta, nihil habet, in quo gloriatur, externi; nullo,
cui nitatur, circumseptae est robore; nullis honorum,
opum, potentiae, quibus superbiat, praesidijs clarescit.
Venerat lectissimus Princeps nobilitate generis in
amplissimam & regiam Ducum Megapolitanorum
familiam: nunc in vera Ecclesia, omnium credentium
matris laudatissima, familiam se dat arrogandum. e-
rat generis claritate, caeteris hominibus augustior: nunc
in tam praclaro aversandi Baaliticae idola studio sei-
psam claritate vincit. prudentiam lectissimi Prin-
cipis atque moderationem, summo dignam imperio, o-
mnes mortales antea mirabantur: nunc ipsum est perple-
xis pontificij regni, magnitudine atque copijs ad stupo-
rem circumvallati, laqueis divinitus eluctantem ve-
hementer admirantur exercitus ipsi caelestes, summus
ille effector atque gubernator mundi vehementius ama-
vit. Sed quid ago? egone verbis me posse confidam
assequi illam Principis Uldarici pietatem, fructum di-
vitem,

vitem, studijs fecundam, operum bonorum proven-
tu uberem? Cujus enim in hominis pectore tam ar-
dens fuit, quæ omnia cœlestia firmissima mentis in-
ductione complectitur, fides? cujus à rebus humanis
evocatus ad charitatem, ad Dei gloriam, ad cul-
tum ipsius inter ciues rectè disseminandum ani-
mus tam incensus fuit? è cujus unquam hominis
corde, Spiritus sancti radijs illustrato, tantus omni-
um eluxit virtutum chorus, timoris Dei, invo-
cationis, spei, confessionis, Zeli, constantiæ, li-
beralitatæ, beneficentiæ, tenuium & afflictorum ho-
minum misericordiæ? O Naoburgica templa! ò Augu- 1565.
sta! Indelicorū angusta palatia! quæ de Principis, ho- 1566.
spitis quondā vestri, eximia in Deū pietate; de studio
ipsius in propaganda vera religione Achilleo; de animo
sacro sancti verbi Dei amore ad miraculū inflamma-
to, judicia multa graviaq; fecistis! O invictissimi Ca-
saris inusitata sapientia, sincerūq; judicium! qui cum
non magis in Augustana confessione fluctuantem,
quam tibi in ijs, quæ Casaris sunt, adversantem
Principem experiundo cognovisti, tum citius solem à
cursu suo, quam Vldaricum Ducem Megapoli-
tanum ab ea, quam constantissimè tuebatur, Luthe-
rana Evangelij professione dimoveri posse sensisti. te
deniq; appello tempus illud conscium consilij atq;
E 2 par-

particeps, cum ad sanctissimum sanctissima Concordia
opus extruendū, precipuū illud doctorū Germania lu-
men, David Chytraus, eligeretur. vosq; libri, qui sum-
mā orthodoxē Catholica doctrina, studio Vldarici colle-
ctā, & manu ipsius conscriptam, continetis, testes co-
gitationū illius diuinarum. vos etjā seclusi adium re-
galium recessus, vosq; editoris sacelli arcus, vos hunc
statis diei temporibus ex fontibus Israēlis vivificas a-
guas, ex spiritu Dei plenis Megalādri Lutheri scriptis
vitae gubernationisq; normam haurientē vidistis: vos
totius anteactae vitae noxas ad unguem ruminantem,
& cum acri doloris morsu, in solius Iesu Christi meri-
to acquiescentis, omnia sua quā exactissimē discuti-
entem conspexistis. vos pro Christiana religione, pro
patria, pro gubernatione, pro subditorum salute, pro to-
tius vitae cursu benè feliciterq; finiendo, cum lacrumis
sapissimē, semper cum incredibile *ἄνευ φωνῆς* gemitus,
suspiria, preces ex intimis cordis penetralib; indubita-
ta in vindicē illum generis humani fide, e ductas, stu-
diosissimē ad Deum fundentē animadvertistis. Vos
muta templi, quod est Gustavo vij, cathedralis ara im-
ploro, quae hujus pietate ex ruderibus, in quae propemo-
dum resederatis, ad istam magnificentiam pervenistis.
quid majori vos unquā voluptate perfudit? qua in re
unquā magis gesti vistis? quā si accedentē Vldarici

CUM

cum conspiceretis; conspexistis autem sexcenties; & in
mensa Domini cum mirifico fidei & devotionis sensu
convivā exciperetis? Quanto verò, prò sancte Deus,
beatissimus Princeps odio, cum omnes doctrina purio-
ris corruptelas, tum Calvinianos lucifugas, & Sacra-
mentarios tenebriones, quorum ubiq; magna seges est,
qui sub pallio Lutheri, quo se integunt, religioni insidias
struunt perniciosissimas, insectatus est? at quanta li-
beralitatē ipsius, quanta beneficentiæ, quanta benigni-
tatis lux oborta est his, qui verbum Dei in scholis &
Ecclesijs purè docebant, qui cum inopiâ conflictarentur,
qui in solitudine versarentur? quod Xenodochium, quæ
domus, quæ sublevanda esset egestati ægrotorum, quod
opus aliud vel ad colendam religionem, vel ad juvan-
dos homines utile, Principis in se benignissimū animū
unquā sensit claudier? senserunt ipsius pietatem cives,
cognoverunt peregrini, expertæ sunt Ecclesiæ. hunc pa-
tronum habuerunt orphani: patrem viduæ: tutore pu-
illi: illi, qui omnium rerū abundantes, Principis mini-
mè egere videbantur, fidelē eum religionis, in cuius pa-
trocinio vitæ cuiusq; vita continetur, defensore véné-
rati sunt. Quibus prudentiæ, justitiæ, fortitudinis, mo-
derationis, pietatis artib; id consecutus est beatissimus
Princeps, ut apud Casarem Electores, Duces, reliquosq;
sacri Romani imperij ordines auctoritate, apud cives

1603.
13. Martij.

1603. 14.
Martij.

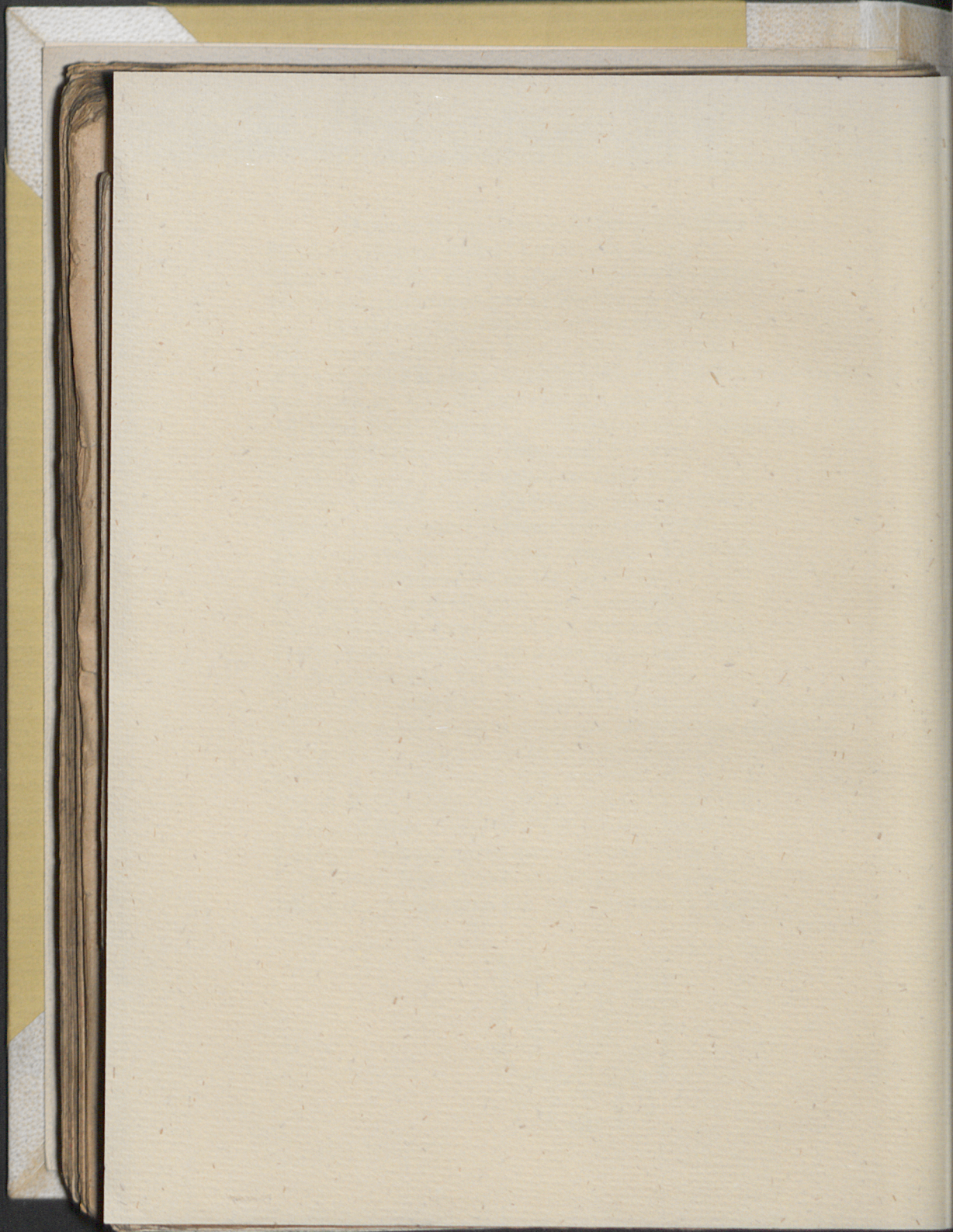
amore, apud bonos gratia, apud omnes admiratione plurimum posset: ut in rebus ordiendis felix, in agendis industrius, in perficiendis fortunatus esset: denique, ut apud neminem non Deus quidam mortalium adjuvandum & ornandum genus humanum, singulari quodam dono in terras missus, haberetur. fide autem in Filium Dei, & immobili orthodoxe-catholice doctrina confessione, in qua vixit, quam omnium cogitationum, sermonum factorumque regulam habuit, quam sub ipsum mortis articulum, publice repetita ordinatione harum Ecclesiarum, professus est, in qua exantlatis septuaginta sex annorum molestis, placidissime exspiravit, tanquam alius in caelum hoc die, qui vita ipsius celestis & aeternae natalis est, sublatus, quatuor maxima nobis bona reliquit, memoriam sui immortalem, pacem florētissimam, cultum religionis sincerissimum, & horum omnium protectorem & amplificatorem clarissimum. O beatum te Vldaricum! qui recte credendo in ijs nunc versaris templis, ubi animi perpetuis conspectus sacrosanctae Trinitatis fructibus cumulantur: ubi aures nabilis & concentibus, immensam Dei in genus humanum bonitatem predicantibus, mirifice circumsonant: ubi tu caelestium voluptatum, quibus in sempiternum tempus perfrueris, magnitudine & copia, Davidi, Josaphato, Ezechiae, aliisque sanctis

sanctis heroibus immixtus, abundè affluis, securus sine trepidatione, sanus sine agrotatione, pulcher sine labe, satur sine fastidio! O te felicem! qui ita à nobis hinc discessisti, ut tot Reges, tot Principes, tot Duces, tot clarissimas, Dania, Anglia, Scotia, Saxonia septemvirali, Guelforum Ducatui, Holsatia, Episcopa Sverinensi, potentissimis orbis Christiani regnis & nobilissimis provincijs, imperantes hoc tempore animas reliqueris; quæ te patrem, quæ avum, quæ proavum, quæ socerum magnum, desideratissimis salutent vocibus! O te iterum iterumq; beatum, qui non solum religionis puritatem, qui omnia pacis ornamenta & præsidia, sed fratrem tuum non minore sapientia & consilio principem, Reverendissimum atq; Illustrissimum Dn. CAROLUM, Episcopatus Rarzburgensis pro-præsulem, Ducem Megapolitanum, nobis reliquisti: qui summa pietate, summa prudentia, summis ingenij viribus Rempub. administrat, ut tu non à nobis emigrasse, sed in hujus præstantissimi Principis corpus immigrasse, & in hoc patre patriæ, Ecclesiarum nutritio, Academia & scholarum patrono, justitiæ oculo, æquitatis condo promo, probitatis defensore, iniquitatis ultore, viduarum tutela, pacis delicijs, bonorum omnium amore, vivere certissimè credaris.

Tuq;

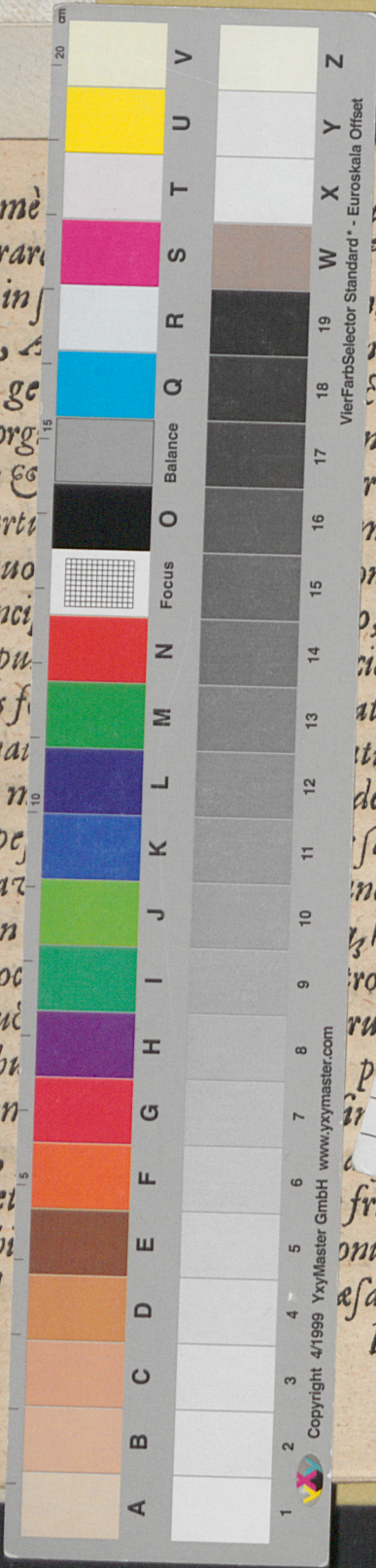
Tuq; d' supreme pater atq; Princeps, huius Vniuersita-
tis gubernator, si tua est religio, quã colimus, si verè po-
pulus tuus Filij tui abluti sanguine sumus, si verè inter
nos in verbo tuo & venerandis Sacramentis habitas,
latus complectere illorum, quæ à diuo Vldarico relicta
sunt, honorũ conservatore & protectore Celsissimum
Ducẽ Carolum, egregia voluntate & excellenti vir-
tute Principem: Reginam Dania serenissimam, & Il-
lustrissimã Annam Pomeranicã, viduas, quæ huic A-
cademia faciunt benè & cupiunt benè, incolumes & sal-
vas conserva: tuere illustrissimos Dominos Frideri-
cum Adolphum & Ioannem Albertum, Duces Me-
gapolitanos, Principes iuventutis, quorũ in exspecta-
tione florentissimus hic Ducatus sustentatur: custodi
hanc Academiã & urbẽ: ab omni Germania famem,
cadem, flammam, pestem, pericula averte: & nobis o-
mnibus, qui facta VLDARICI beatissimi Principis reco-
limus, eam mentem injice, ut tuo illustrati Spiritu fi-
dem nostram ipsius exemplo augeamus, mores & vi-
tam ipsius instituto edocti quisq; pro sua vocatione
informemus, quo hujus misere vita curriculo confecto
ad eandem pervenientes metam, sempiter-
nam coronam tuo concessu & mu-
nere capiamus.

Des Durchleuchtigen
bornen Fürsten und
VLRI
Hertzogen
Fürst

liberè
morari
Et in
tur, et
hoc ge
Georg
aris et
cofuri
patruo
Princi
tempu
poris f
tui nar
rum ne
compe
de nar
va in
lis proc
lijs fluc
trätibu
noven
vore,
sisteret
credibi
dum!

is nobis possent comme
in oratione sententias,
nullum mihi relinquere
statueretis, nihil illo in
ctius. Etsi vero Duce
ne magnanimo, cum pro
rmenti ad nobile Fran
n, sublato; Et Henrico
numentis memorando
o, initia gubernationis in 1552.
videbant
atē, qua
tur, sua
dentia
sangu
nquil
bin
roci
ruo
P
ir
fructum p
onum linguis usurpar
asar gentes immantate
B 2 barba-

